

PESTPROTOCOL

**SO/VSO Catharinaschool
Schooljaar 2017-2018**

Inhoudsopgave

Inleiding

- 1. De Catharinaschool**
- 2. Pesten**
 - 2.1. Wat is pesten?
 - 2.2. Hoe wordt er gepest?
 - 2.3. De gepeste leerling
 - 2.4. De pester
 - 2.5. De meelopers
 - 2.6. De andere leerlingen
- 3. Het pestprotocol**
 - 3.1. Uitgangspunten
 - 3.2. De vijfsporenaanpak
 - 3.3. Preventieve maatregelen
- 4. Het stappenplan na een melding van pestgedrag**
 - 4.1. Samenwerking
 - 4.2. Stappenplan
 - 4.3. Ouders
- 5. Informatie**

Inleiding

Veiligheidsplan en pestprotocol.

Onderwijsinstellingen zijn verplicht een (school)veiligheidsplan op te stellen.

Hierin beschrijft een school hoe zij de fysieke en sociale veiligheid in en om het schoolgebouw waarborgt.

Leerlingen moeten zich veilig voelen , zodat ze in staat zijn om te leren en zich te ontwikkelen.

Een veilige omgeving voor leerlingen en onderwijspersoneel houdt in dat er een prettige sfeer op school is en nadruk ligt op het voorkomen van incidenten zoals ongepast gedrag, pesten, intimidatie, diefstal, agressie en geweld.

Dat kan door op tijd te signaleren en hier gericht tegen op te treden. Dit geldt ook voor het bestrijden van pestgedrag. Scholen worden wettelijk verplicht om pesten effectief, school breed en structureel aan te pakken.

Hieronder valt ook het hanteren van een pestprotocol .

In een pestprotocol staat wat de school onder pesten verstaat en hoe de school pesten wilt voorkomen en pesten wilt aanpakken.

De school wilt pesten voorkomen door een schoolbrede en integrale aanpak te hanteren.

Dit houdt in: het waarborgen van een veilig pedagogisch klimaat; vroegtijdige signalering; afspraken te maken om pesten te voorkomen; adequaat kunnen interveniëren; het bieden van nazorg en monitoring.

De school vermeldt in het pestprotocol wie de contactpersonen zijn, hoe de klachtenregeling werkt en hoe de onafhankelijke klachtencommissie te bereiken is. Ouders kunnen het veiligheidsplan en pestprotocol opvragen bij de Directie van de school.

1. De Catharinaschool

De Catharinaschool is een school voor Speciaal en Voortgezet Speciaal onderwijs aan Zeer Moeilijke Lerenden (ZML) in de leeftijd van 4 tot 18 jaar. De school heeft een katholieke grondslag.

Op een ZML-school zitten leerlingen met een verstandelijke beperking. Er is sprake van een algehele retardatie, vaak in combinatie met gedragsproblemen, autisme en/of anders. Soms is de oorzaak een syndroom zoals Down, Fragiele X of medische complicaties tijdens de zwangerschap of de bevalling. Vaak is er echter geen duidelijk aanwijsbare oorzaak voor de ontwikkelingsproblemen van de leerling.

De leerlingen krijgen lessen in schoolse en praktische vaardigheden. De nadruk ligt op het ontwikkelen van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid. Ze leren o.a. zichzelf te verzorgen, om te gaan met geld, boodschappen te doen en eenvoudige gerechten te bereiden. Daarnaast is er extra aandacht voor sociale vaardigheden. Veiligheid en structuur zijn zeer belangrijk. Veiligheid door herhaling en structuur door vaste patronen en kenbaar te maken wat er aangeboden wordt en wat er van hen verwacht wordt. De leerstof wordt verbaal aangeboden en vaak visueel ondersteund met plaatjes en foto's of een eenvoudige tekst. Meestal zitten er ongeveer 12 leerlingen in een klas. De leerkracht en onderwijsassistent zorgen voor veel aandacht en (individuele) begeleiding van de leerlingen.

De ZML leerlingen zijn kwetsbaar op sociaal-emotioneel gebied. Zij hebben moeite met het begrijpen van hun omgeving en kunnen het gedrag van anderen moeilijk op waarde schatten. In het onderwijs besteden wij daarom veel aandacht aan weerbaarheid en zelfstandigheid.

De leerling en zijn/haar hulpvraag staan centraal. De leerlingen moeten zich veilig en op hun gemak voelen en graag naar school komen. Het streven is om zoveel als mogelijk uit de leerling te halen en zijn/haar talenten te benutten. Dit is alleen mogelijk als het team goed samenwerkt met ouders en eventuele andere betrokkenen. We streven naar optimale ontplooiing en een zo groot mogelijke zelfstandigheid. Dit alles binnen de mogelijkheden en met het oog op deelname aan de maatschappij (wonen, werken en vrijetijdsbesteding). Wij houden rekening met de mogelijkheden en onmogelijkheden van de leerlingen en onze missie is dan ook:

“Samen op weg naar zelf doen waar het kan”.

Doelstelling Pestprotocol:

Pesten is onacceptabel, in elke situatie. Als deze norm overtreden wordt, moet daar een duidelijke eenduidige en krachtige reactie op volgen vanuit de school die duidelijk maakt dat intimiderend gedrag of gedrag dat anderen uitsluit niet getolereerd wordt.

In dit pestprotocol van de Catharinaschool omschrijven wij aan welke voorwaarden de Catharinaschool voldoet om pestgedrag te voorkomen en welke activiteiten daarbij horen. Ook bevat dit protocol richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag.

SWPBS als schoolbrede aanpak:

Pesten vraagt om meer dan een plan beschreven in een protocol.

De Catharinaschool heeft ervoor gekozen om te investeren in een stevig positief schoolsysteem, SWPBS.

Wat is Schoolwide Positive Behavior Support (SWPBS)?

SWPBS is een geïntegreerde, schoolbrede en preventieve aanpak, gericht op alle leerlingen. Doel van dit systeem is om een veilig en positief schoolklimaat te creëren dat alle leerlingen in staat stelt om optimaal te profiteren van het geboden onderwijs. Pesten bedreigt dit uitgangspunt.

SWPBS maakt gebruik van een combinatie van 'evidence based' interventies en strategieën, gericht op het versterken van gewenst gedrag en op het voorkomen van probleemgedrag.

Hierbij staan de vier Kernwaarden Respect, Vertrouwen, Samenwerken, Plezier van de Catharinaschool centraal en worden deze kernwaarden vertaald naar concreet gedrag:

- Gewenst gedrag wordt structureel aangeleerd, geoefend en herhaald.
- Gewenst gedrag wordt systematisch bekrachtigd.
- Er zijn duidelijk omschreven consequenties die volgen op het overtreden van gedragsregels.

2. Pesten

2.1. Wat is pesten?

We spreken van pesten als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en intimiderend.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet door iedereen serieus genomen worden.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is er grip op te krijgen. Teamleden, ouders en leerlingen hebben echter een taak bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten kunnen rekenen op hulp van volwassenen in de school. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Voor leerkrachten betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Zij maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat de afspraken nagekomen worden.

2.2. Hoe wordt gepest?

Met woorden	Vernederen Belachelijk maken Schelden Dreigen Met bijnamen aanspreken Gemene briefjes, mails sms'jes schrijven
-------------	---

Lichamelijk	Trekken, duwen, sjorren aan kleding Schoppen en slaan Krabben en aan haren trekken Wapens gebruiken
Achtervolgen	Opjagen en achterna lopen In de val laten lopen, klem zetten Opsluiten
Uitsluiting	Doodzwijgen en negeren Uitsluiten van feestjes Uitsluiten bij groepsopdrachten
Stelen en vernielen	Afpakken van kledingstukken, schooltas, spullen Kliederen op boeken Banden lek steken Fiets beschadigen Jas of tas verstoppert
Afpersing	Dwingen om geld of spullen te geven Dwingen om iets voor de pester te doen Dwingen om iets voor de gepeste te doen
Cyberpesten	Anonieme berichten Vertrouwelijke informatie verspreiden Foto's en filmpjes verspreiden Buiten sluiten

2.3. De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer de kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte.
- De angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan erger wordt.
- Het probleem lijkt onoplosbaar.
- Het idee dat het kind niet mag klikken.

Mogelijke signalen van gepest worden (ook van belang voor ouders)

- Niet meer naar school willen.
- Niet meer over school willen vertellen.
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden.
- Slechtere resultaten op school.
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben.
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.
- Niet willen slapen, vaak wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben.
- De verjaardag niet willen vieren.
- Niet alleen een boodschap willen doen.
- Niet meer naar een club of vereniging willen gaan.
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen.

- Thuis prikkelbaar zijn, boos of verdrietig.
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven.

2.4. De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Zij dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn zij vaak onzeker en proberen zij zichzelf groter te maken door anderen kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere leerlingen mee, want wie meedoet loopt de minste kans om zelf slachtoffer te worden. Pestgedrag kan de volgende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie.
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet). Als een pester zich verloren voelt in een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet democratisch leefmilieu in de klas, een autoritaire benadering.
- Een gevoel van incompetentie op school.
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid of verantwoordelijkheid).

2.5. De meelopers

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf gepest te worden, maar ze kunnen het ook stoer vinden en in de populariteit van de pester willen meeliften.

2.6. De andere leerlingen

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er gepest wordt. Ze voelen zich wel vaak schuldig dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

3. Het pestprotocol

Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

3.1. Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waar binnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les) activiteiten.

3.2. De vijfsporenaanpak

De Vijfsporenaanpak is een manier om in scholen en andere instellingen waar leerlingen samenkomen het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokkenen: de gepeste leerling, de pesters, de ouders, de klas- of groepsgenoten, de school en mogelijk externe instanties. De Vijfsporenaanpak is bedacht en uitgewerkt door Bob van der Meer, die al sinds de jaren tachtig aandacht vraagt voor pesten.

Spoor 1: De gepeste leerling steunen

Dat wil zeggen:

- luisteren naar wat er gebeurd is
- het probleem van de leerling serieus nemen
- met de leerling overleggen over mogelijke oplossingen
- samen met de leerling werken aan die oplossingen
- eventueel deskundige hulp van buiten inschakelen (bijvoorbeeld een weerbaarheidstraining of sociale vaardigheidstraining)
- zorgen voor vervolggesprekken.

Spoor 2: De pester steunen

Dat wil zeggen:

- met de leerling bespreken wat pesten voor een ander betekent
- de leerling helpen zijn relaties met andere leerlingen te verbeteren
- zorgen dat de leerling zich veilig voelt en uitleggen wat jij als leerkracht daaraan gaat doen
- grenzen stellen en die consequent handhaven
- de leerling helpen zich aan regels en afspraken te houden
- zorgen voor vervolggesprekken.

Spoor 3: De ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester steunen

Dat wil zeggen:

- ouders die zich zorgen maken serieus nemen
- ouders informeren over peestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen
- met ouders overleggen over manieren om peestsituaties aan te pakken
- zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.

Spoor 4: De andere leerlingen betrekken bij de oplossing van het pesten

Dat wil zeggen:

- met de leerlingen in de groep praten over het pesten en hun eigen rol daarin
- met de andere leerlingen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossing en hun rol daarin
- samen met de leerlingen werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen.

Spoor 5: Als instelling de verantwoordelijkheid nemen

Dat wil zeggen:

- de instelling neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk beleid
- de instelling zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep te herkennen en aan te pakken.

3.3. Preventieve maatregelen

Informatie

- Ouderavonden/thema bijeenkomsten:
 - Ouders /verzorgers worden geïnformeerd over het beleid van de school ten aanzien van pesten.
 - Tijdens themabijeenkomsten samen met ouders praten over thema's/onderwerpen die betrekking hebben op pesten.
- Nieuwsbrief: informatie naar ouders/verzorgers.
- Bij plaatsing van nieuwe leerlingen op school worden ouders geïnformeerd over afspraken die gemaakt zijn ten aanzien van pestgedrag.
- De school beschikt over een klachtenregeling en er zijn contactpersonen op school.
- In de schoolgids is het beleid van de school ten aanzien van pesten opgenomen.

Schoolbrede en structurele aanpak

Zorgniveau 1

- De eerste periode tot aan de herfstvakantie wordt expliciet aandacht aan groepsvormende activiteiten.

Onderwerpen als veiligheid, respectvol omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies, pesten en plagen (Landelijke week tegen pesten), pestprotocol e.d. komen aan de orde.

De leerkrachten besteden preventief aandacht aan het melden van pesten. Pesten melden is geen klikken maar hulp bieden- of vragen.

- Aan het begin van elk schooljaar wordt er extra aandacht besteed aan de regels en afspraken. In iedere groep worden de 4 kapstokregels geïntroduceerd en hangen zichtbaar op in de klas. Deze 4 kapstokregels zijn gekoppeld aan de kernwaarden van de school: Respect, Samenwerken, Plezier, Vertrouwen.
 1. ik ben lief voor de ander
 2. ik maak goede afspraken
 3. ik ga netjes om met spullen
 4. ik vraag om hulp
- Met alle leerlingen en groepen nemen we de waarden en daaruit voortvloeiende gedragsverwachtingen van de school door bij de start van het schooljaar. Deze worden samen met de leerlingen besproken en geoefend. Zo weten de leerlingen welk gewenst gedrag van hen verwacht wordt. Deze gedragsverwachtingen zijn in de verschillende ruimtes ook zichtbaar. De school hanteert een schoolbreed beloningssysteem en reactieprocedure. In het begin van het schooljaar wordt positief sociaal gedrag extra bekrachtigd door complimenten en het beloningssysteem.

Zorgniveau 2

De leerkracht besteedt aandacht aan (groepjes) leerlingen die betrokken zijn bij conflicten d.m.v. extra lessen SEO over dit onderwerp. Soms is het nodig om extra momenten te creëren om de bewustwording bij de leerlingen te vergroten. Dit werkt preventief.

Zorgniveau 3 en 4

Inzetten van het Pestprotocol.

4. Het stappenplan na een melding van pesten

4.1. Samenwerking

Het 5-sporenmodel geeft aan dat pesten op 5 sporen tegelijk moet worden aangepakt. Om dit te bewerkstelligen is samenwerking nodig tussen de verschillende partijen. Deze samenwerking wordt verwoord in het "Protocol tegen pesten".

Het moet voor iedereen op school, dus alle teamleden, vrijwilligers, leerlingen en ouders duidelijk zijn hoe er om gegaan wordt met pesten op school. Pesten wordt natuurlijk niet getolereerd. Bij pesten wordt direct in gesprek gegaan met de pester, de ouders/verzorgers van de pester, het slachtoffer en de ouders van het slachtoffer. Nadrukkelijk wordt niet alleen in gesprek gegaan met het slachtoffer. Ouders/verzorgers worden altijd ingelicht door de school, zowel de ouders van het slachtoffer, als de ouders van de pester.

4.2. Stappenplan

Leerkrachten en interne begeleiders hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Leerkrachten zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren, signalen door krijgen en het pestgedrag effectief bestrijden (analyseren van de situatie en het ondernemen van actie.)

Het pestprotocol is opgenomen in de klapper protocollen, map docenten(veiligheidsplan) en in de schoolgids.

1. Signaleren

Signalen kunnen komen vanuit alle vijf genoemde groepen/personen. Dit signaleren is niet eenvoudig. Het vergt een open oog en oor van betrokkenen.

Bij melding van pestgedrag wordt indien gewenst rekening gehouden met de anonimiteit van de melder.

Bij melding van pestgedrag kan men contact opnemen met de contactpersonen van de school.

2. Analyseren.

Aan de hand van de opgevangen signalen analyseert de leerkracht in eerste instantie wat er aan de hand is.

Wie zijn bij de situatie betrokken, wat is de ernst van de situatie, wie is het slachtoffer, hoe en door wie wordt er gepest, wat is de rol van de groep, bestaat het probleem al langer, zijn er al interventies geweest enz.

Indien noodzakelijk overlegt de leerkracht met de intern begeleider.

3. Plan van actie

Het plan van actie is gericht op het direct stopzetten van het pestgedrag. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste leerling en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de interne begeleider, ouders/verzorgers en/of externe deskundigen.

Het plan van actie wordt schriftelijk vastgelegd in Eduscope.

De stappen die worden ondernomen dienen steeds geëvalueerd te worden. In een vroeg stadium kan steeds bijstelling plaatsvinden, zodat het plan van actie tot resultaat kan leiden.

Stap 1. Pesten

Wanneer het pesten plaatsvindt in groepsverband, heeft de leerkracht een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste).

Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat.

De leerkracht stelt de contactpersoon op de hoogte.

Stap 2. Gesprek met de gepeste leerling en gesprek met de dader(s).

Vervolgens organiseert de leerkracht een gesprek tussen betrokken leerlingen :

In dit gesprek worden de volgende punten besproken en schriftelijk vastgelegd in Eduscope:

- Het bespreken van de gebeurtenissen waarbij het probleem duidelijk en helder wordt geformuleerd.
- In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen.
- Het bespreken van het vervolgtraject (het inzetten van de volgende stappen 6 en 7) indien het pesten zich herhaalt.
- Het plannen van een evaluatiegesprek. Deze vindt plaats binnen een week na het gesprek.

Stap 3. Het geven van informatie

De leerkracht praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.

Als er meerdere leerlingen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van

beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle leerlingen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen.

Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 4 Afronding

Wanneer de leerkracht signaleert dat het pesten daadwerkelijk is gestopt, informeert de leerkracht de ouders/verzorgers hierover.

Bovendien informeert de leerkracht de Directie/contactpersoon/Intern begeleider over het voorval en de gemaakte afspraken. De leerkracht registreert dit in Eduscope.

Hiermee is de procedure afgerond.

Stap 5. Nazorg

Het is belangrijk om de leerlingen voorlopig te blijven volgen om te voorkomen dat het pestgedrag terugkeert.

Vraag de leerling die gepest is af en toe hoe het met hem/haar gaat. Ook de leerling die gepest heeft kunt u vragen hoe het met hem/haar gaat. Deze kan namelijk ook behoefte hebben aan aandacht.

Stap 6. Blijvend pestgedrag; herhaling van het pestgedrag

Indien het pesten door blijft gaan of terugkeert en indien het pesten het groepsverband overstijgt, neemt de intern begeleider de rol van de leerkracht over.

De leerkracht overhandigt de Intern begeleider het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.

1. De Intern begeleider heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.

In het gesprek met de pester is het doel driedelig, namelijk:

- confronteren
- mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
- helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten

In het gesprek met de gepeste wordt gekeken of hij sociaal gedrag vertoont waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.

In het gesprek tussen beiden worden de volgende punten besproken en vastgelegd in Eduscope.

- Het bespreken van de gebeurtenissen.
- In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen.
- Het geven van adviezen.
- Het bespreken van het vervolgtraject (stap 7) indien het pesten zich herhaalt.
- Het plannen van een evaluatiegesprek. Deze vindt plaats binnen een week na het gesprek.

2. Is er sprake van recidief gedrag worden betrokken ouders/verzorgers op de hoogte gebracht en worden ouders/verzorgers uitgenodigd voor een gesprek.

In dit gesprek worden de volgende punten besproken en schriftelijk vastgelegd in

het dossier:

- Helderheid geven over het vervolgtraject (inzet stap 7) bij herhaling van pesten.
- Verzoek aan ouders/verzorgers om met de leerling te praten .
- Tevens worden de mogelijkheden voor hulp met de ouders besproken. Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.
- Met ouders overleggen over manieren om peestsituaties aan te pakken.
- In overleg met ouders/verzorgers worden concrete afspraken gemaakt.
- Het plannen van een vervolggesprek. Deze vindt plaats binnen twee weken na het gesprek.

Mocht in het voornoemde gesprek geen overeenstemming bereikt worden, dan neemt de directie een besluit over de vervolgstappen. Hiervan worden ouders/verzorgers binnen een week na het gesprek schriftelijk op de hoogte gesteld.

3. De Intern begeleider koppelt alle informatie weer terug naar de leerkracht en contactpersoon.
4. Het volgen van stap 5 en stap 6 of indien het pesten door blijft gaan of terugkeert inzetten van stap 7.

Stap7 Inzet Vervolgtraject

Indien het pesten door blijft gaan of terugkeert:

1. Intern begeleider informeert leerkracht en contactpersoon.
2. Intern begeleider informeert Directie.
3. In samenspraak een besluit nemen over de vervolgstappen:
 - Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt zij/hij ertoe verplicht om individueel een programma te volgen. Wij bespreken de leerling binnen de CVB, en informeren de ouders over het advies van de CVB. Mogelijk is externe hulp aangewezen.
 - Wanneer ook de externe begeleiding geen blijvende vruchten afwerpt en de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag volgt een schorsing van een dag na een nieuw incident.
 - Wanneer ook hierna het ongewenste gedrag aanhoudt, zal de directeur het bevoegd gezag verzoeken tot verwijdering over te gaan.
Hierbij wordt de procedure als omschreven in de schoolgids (Protocol schorsing en verwijdering) in acht genomen.
4. Ouders/verzorgers worden hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld en worden uitgenodigd voor een gesprek.

Evaluatie.

Het proces dient in zijn geheel te worden geëvalueerd. Er dient te worden nagegaan op welke punten het beoogde effect is gesorteerd.

4.3. Ouders

Adviezen aan ouders:

Stap 1: Let op signalen dat uw kind gepest wordt, neem uw kind serieus.

Stap 2: Bespreek de situatie met uw kind, blijf in gesprek met uw kind en neem uw kind serieus.

Stap 3: Bespreek de situatie met de leerkracht op school.

Geef aan dat u een terugkoppeling wilt van de gemaakte afspraken en van het verdere verloop.

Stap 4: Blijf regelmatig vragen hoe het nu gaat en herhaal dit na een tijdje.

5. Informatie:

Op de website en in de schoolgids van de Catharinaschool schooljaar 2017-2018 is informatie te vinden betreffende:

- Klachten en klachtenprocedure
- De contactpersoon
- De vertrouwenspersoon
- De landelijke klachtencommissie (GCBO)
- De vertrouwensinspecteur

De contactpersonen op onze school zijn:

Mevr. Franca Goossens

Mevr. Sandy Langenveld.

Bronnen:

- http://www.donboscollege.com/uploads/file/downloads/dbc_pestprotocol.pdf
- <http://www.opbouwers.nl/stappenplan-pesten/>
- <http://www.onzeregenboog.nl/pestprotocol.pdf>
- www.bobvandermeer.info
- www.pestweb.nl/aps/pestweb/voor+leerkrachten/Pesten+in+mijn+klas/Pesten+aanpakken/Vijfsporenaanpak.htm
- Meer, Bob van der (2003). *Kinderen en pesten. Wat volwassenen ervan moeten weten en eraan kunnen doen*. Utrecht: Kosmos.
- Don Bosco
- <http://www.dekinderombudsman.nl/ul/cms/fck-uploaded/2013%20Planvanaanpaktegenpesten.pdf>
- <http://www.eenvandaag.nl/uploads/doc/Plan%20aanpak%20tegen%20pesten.pdf>
- http://www.wynwizer.nl/Portals/130/docs/Links%20en%20Downloads/Protocol_Cyberpesten.pdf